

Kommunledningsförvaltningen
Anders Netin

2025-04-29

Dnr KS 2025-254

Kommunstyrelsen

Strategisk lägesbild – Planeringsförutsättningar i det brottsförebyggande arbetet Linköping 2025–2027, information

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Informationen noteras.

Ärende

Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, i vardagslag kallad "Kommuner mot brott", ställer krav på kommunen att utifrån ett kunskapsbaserat underlag ta ställning till behovet av brottsförebyggande åtgärder. Detta genom att göra en kartläggning och orsaksanalys ta fram en strategisk lägesbild för det brottsförebyggande arbetet och att utifrån denna ta fram en åtgärdsplan för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Det innebär i Linköpings fall en revidering av den redan befintliga åtgärdsplanen som togs fram 2023 i vilken flera viktiga brottsförebyggande åtgärder beskrivs och följs upp. Lagen ställer dock inga krav på vilka brottsförebyggande åtgärder kommunen ska vidta.

Kartläggningen har gjorts med ett flertal informationskällor, både kvalitativa och statistikbaserade, med stark tonvikt på det lokala perspektivet. Den strategiska lägesbilden ska enligt lagen tas fram vartannat år. Kommunen ska också verka för att skriftliga överenskommelser om samverkan ingås med relevanta aktörer. Kommunen har också ansvar för att samordna ett särskilt forum eller lokalt brottsförebyggande råd där kommunen och relevanta aktörer ingår. I Linköpings kommun görs detta i Samverkansrådet.

De områden som i lägesbilden lyfts som viktiga att prioritera i Åtgärdsplan för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet är barn och unga, mäns våld mot kvinnor, brottslighet i offentlig miljö, välfärdsbrott och hot mot demokratin. Framtagandet och uppföljningen förutsätter deltagande från kommunens alla förvaltningar. Åtgärdsplanen kommer även fortsättningsvis att följas upp tertialt och redovisning sker primärt till kommunens trygghetsråd.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Strategisk lägesbild – Planeringsförutsättningar i det brottsförebyggande arbetet Linköping 2025–2027, information, 2025-04-29

Bilaga - Strategisk lägesbild – Planeringsförutsättningar i det brottsförebyggande arbetet Linköping 2025–2027

Bakgrund

I lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, i vardagslag kallad "Kommuner mot brott" ställs krav på att kommunen ska säkerställa att kommunen utifrån ett kunskapsbaserat underlag tar ställning till behovet av brottsförebyggande åtgärder och tar visst ansvar för samordningen av det brottsförebyggande arbetet. Lagen ställer inga krav på vilka åtgärder som kommunen ska vidta på det brottsförebyggande området. Lagen ställer däremot krav på *hur* kommunen ska arbeta. Detta genom att ta fram en lägesbild över brottsligheten inom kommunens geografiska område som bygger på en kartläggning över brottsligheten i området, analysera orsaker och därefter besluta om en åtgärdsplan. En åtgärdsplan för det brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder finns i Linköping sedan 2023 men den arbetades fram innan den nya lagen trädde i kraft. Den behöver därför i år revideras utifrån vad som framkommit i den strategiska lägesbilden.

Kommunstyrelsen ansvarar för ledningen av det brottsförebyggande arbetet och kommunfullmäktige ska kontinuerligt informeras om detta arbete. Säkerhetschefen har i uppdrag att leda det brottsförebyggande arbetet på strategisk nivå.

Kommunen ska också verka för att skriftliga överenskommelser om samverkan ingås med relevanta aktörer. I Linköping finns exempelvis en samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten i Lokalpolisområde Linköping. Från och med 2016 och fram till och med 2024 har ett med Polismyndigheten i lokalpolisområde Linköping gemensamt medborgarlöfte undertecknats av båda parterna vartannat år. Från 2025 är parterna överens om en annan strategi för att kommunicera hur samverkan inom det brottsförebyggande området till allmänheten. Ett exempel på andra överenskommelser där andra externa aktörer medverkar är det lokala medborgarlöftet i Skäggetorp som undertecknades hösten 2024.

Kommunen ska också enligt ovan nämnda lag ha ett särskilt forum där kommunen och relevanta aktörer ingår. I Linköpings kommun heter detta forum Samverkansrådet och utgör ett lokalt brottsförebyggande råd (LiBrå). Den nuvarande styrnings- och ledningsmodellen för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i kommunen ses nu också över, vilket även beskrivs i den strategiska lägesbilden.

Strategisk lägesbild – Planeringsförutsättningar för det brottsförebyggande arbetet i Linköping 2025–2027 bygger alltså på en genomgripande kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser, annan information av betydelse i sammanhanget och en analys av kartläggningen och informationen. Syftet med lägesbilden är att ge kommunen och dess samverkansparter förutsättningar att prioritera åtgärder mot olika typer av

brottslighet och konsekvenser av brottligheten. Lägesbilden ska ligga till grund för att uppdatera den kommunövergripande åtgärdsplan som inkluderar förebyggande åtgärder som genomförs med externa aktörer. Lägesbilden ska enligt lagen följas upp och uppdateras minst vartannat år.

Metoden för kartläggningen har inneburit inhämtning och analys av information från ett trettiotal källor för att få en så nyanserad lägesbild som möjligt. Utgångspunkten för arbetet är att i första hand beskriva det lokala perspektivet i Linköping och endast använda nationella siffror där det är motiverat från jämförelsesynpunkt.

Det som lyfts fram i lägesbilden är att Linköping visserligen har blivit tryggare med en samtidigt ökad spridning av otryggheten. Linköping ligger statistiskt sett under rikets genomsnitt när det gäller anmälda brott. Det grova våldet har minskat, men när det sker påverkar det tryggheten påtagligt. Parallella samhällsstrukturer finns och får negativa konsekvenser. Parallella samhällsstrukturer utgör en grund för hedersrelaterad brottslighet, desinformation och tystnadskultur. Barn och unga 9–12 år har en ökad utsatthet för brott och begår brott i ökad omfattning. Rekrytering till kriminalitet har spridit sig geografiskt, ofta via sociala medier. Våldet utgör i sig en drivkraft in i extremistmiljöer. Gränserna mellan statliga aktörer, organiserad brottslighet och våldsbejakande extremist har på senare tid suddats ut vilket kan ha påverkan på Linköping. Kvinnor är i högre grad utsatta för misshandel i en nuvarande eller avslutad relation. Uppsökande arbete, i våra områden och i sociala medier, är viktigt för att fånga upp och minska det stora mörkertalet inom området mäns våld mot kvinnor men lyfts också fram som en viktig åtgärd i arbetet riktat mot barn och unga. Narkotika och andra illegala berusningsmedel är lätt att få tag i, inte minst bland unga vuxna. Även användning i berusningssyfte av lustgas har brett ut sig i Linköping.

Den strategiska lägesbilden ska ligga till grund för den reviderade åtgärdsplanen som kommer att tas fram under 2025. Denna bör innehålla en prioritering av åtgärder inom områdena barn och unga, mäns våld mot kvinnor, brottslighet i offentlig miljö, välfärdsbrott och hot mot demokratin. Åtgärderna bör finnas på samhällsnivå, områdesnivå, gruppnivå och individnivå.

Lägesbilden har tagits fram i nära samverkan mellan kommunens Säkerhetsenhet och kommunpolis. Den inhämtade informationen, både kvalitativ och statistikbaserad, har inneburit många kontakter både internt och externt i kommunen.

Ekonomiska konsekvenser

Den strategiska lägesbilden innehåller förslag på åtgärder men dessa ämnar fastställas i dialog med förvaltningar och externa aktörer. Åtgärderna kommer

att tas fram med den strategiska lägesbilden som grund och anges i Åtgärdsplan för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet, vilket kommer få ekonomiska konsekvenser.

Kommunala mål

Ett tryggt och säkert Linköping

Ett Linköping med minskad segregation

En organisation med hög produktivitet och effektivitet

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

I den strategiska lägesbilden ägnas ett kapitel åt frågor om Mäns våld mot kvinnor. I framtagandet av all statistik har det funnits en strävan att denna ska återge värden för kvinnor och män, flickor och pojkar, där detta har varit möjligt.

Uppföljning och utvärdering

Strategisk lägesbild ska enligt I lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete revideras vartannat år. Den reviderade åtgärdsplanen följs upp varje tertial och rapporteras till Trygghetsrådet.

Samverkan/information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Säkerhetsstrateg, Anders Netin